

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
ТА ГРАФІКИ**

«НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ»

Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції

**15 травня 2024 року
м. Одеса**

ОДЕСА – 2024

УДК: 378:37.09:7-057.86(08)

**Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Протокол № 17 від 27.06.2024р.)**

Упорядники: Твердохлібова Я. М., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки;

Спасскова О. П., кандидат мистецтвознавства, асистент кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки.

Рецензенти: Ракович В. В. кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Херсонського державного університету;

Бартенєва І. О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Науково-методична організація процесу підготовки фахівців в системі художньо-педагогічної освіти: досвід, перспективи : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 травня 2024 р., м. Одеса) / упоряд. Я. М. Твердохлібова, О. П. Спасскова. – Одеса : Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2024. – 116 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Науково-методична організація процесу підготовки фахівців в системі художньо-педагогічної освіти: досвід, перспективи», яка відбувалася у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» 15 травня 2024 року.

Збірник призначений для науковців (докторанти, аспіранти, магістранти), здобувачів вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти, педагогічних працівників різних типів закладів освіти, художників, дизайнерів, представників творчих спілок, арт-ринку.

Автори тез несуть особисту відповідальність за достовірність поданих матеріалів та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

підтримки України. Спостерігаючи за успіхом виставкового проєкту, представники музею запропонували подальшу співпрацю. Така діяльність, в свою чергу, потребує комплексного планування, співпраці з українськими музеями для обміну експозиціями, та підтримки проєктів на державному рівні.

Наталя ЛОЗА

*старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»,
член Національної спілки художників України, м. Одеса*

Зінаїда БОРИСЮК

*старший викладач кафедри теорії і методики декоративно-прикладного
мистецтва та графіки Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса*

АНІМАЛІСТИКА У ХУДОЖНЬОМУ ТКАЛЬСТВІ. ШЛЯХ У ПОШУКУ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ У НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ХУДОЖНЬО–ГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

***Ключові слова:** мистецтво, тварини, птахи, творчий пошук, узагальнене зображення, фактури, виразність, гобелен, мінігобелен.*

Анімалістика – зображення у мистецтві представників тваринного світу. Історія мистецтва з давніх давен знає зображення різних тварин, риб та птахів. Ще неолитичні мисливці малювали на стінах печер дуже переконливі зображення тварин. Зображення “братів наших менших” завжди приваблювали, викликали цікавість, не залишали байдужими. Досить часто до анімалістики вдаються і у процесі навчання на художньо – графічному факультеті. Зокрема на уроках з художнього ткальства. Вибір теми обумовлений багатьма факторами, та вирішує свої завдання.

Якщо коротко, перше з них, те що ця тема створює практично безмежні можливості для творчого пошуку в межах найрізноманітнішої стилістики. Судить самі, є можливість включити у композицію гобелену персонажа. Яку б роль він не відігравав, чи основи, центру, навколо якого буде побудована вся композиційна

структура, чи стаффажу, деталі, яка додає цікавинку, цей персонаж робить витвір більш особистим, надає те, що привертає увагу. При тому, він, на відміну від персонажу – людини, може бути зображений як завгодно умовно. Його є можливість стилізувати у будь якій ступені, від дуже правдоподібного реалістичного зображення до дуже умовного, майже знака. Звіра можливо зобразити пласким чи об'ємним, підсилити характерні особливості його зовнішності та пластики, змінювати як завгодно його пропорції та колір задля досягнення виразності. Крім того, безпосередньо для гобелену притаманна можливість досягати виразності за рахунок різних фактур, різних засобів плетення, різних вузлів, та використання матеріалів різної якості, привнесення додаткових елементів, як то намистин, гудзиків, камінців, тощо. Всі ці додаткові можливості можуть ще збагатити образ тваринки чи пташки. Стилізація, на відміну від людини, не зробить її потворною. Тварина волохата, чи оздоблена лускою, вузликами, надто фактурна, чи надто яскрава, не викликає огиду. Виглядає досить органічно. Все це, переваги анімалістики, які схиляють нас до вибору її, як теми для учбових курсових та дипломних робіт, при роботі зі студентами.

Таких робіт, під керівництвом досвідченого викладача З. Д. Борисюк, за численні роки її праці на факультеті, було виконано чимало. Наприклад, серед досить успішних, можна назвати серію мінігобеленів Н. Хрущ “Бегемоти”. Віднайдена оригінальна, нестандартна форма та кольорове вирішення гобеленів – у вигляді бегемотиків, досить умовна, але впізнавана. Серія об'єднана стилізованою формою та декоративним червоним кольором, вирізняється багатую орнаментикою.

Якщо згадувати про мінігобелен (доречі, дуже цікавий різновид гобелену), слід згадати ще роботи А. Носенко “Слон”, “Пелікан”, “Панда”, які, навпаки вирізняються досить таки реалістичним вирішенням. Зображення тваринок виконане у техніці ворсового ковроткальства, вирішене як високий рельєф, майже об'ємне. Попри те, що ці роботи студентка виконувала ще на початковому етапі навчання художньому ткальству, роботи дуже цікаві, виразні. Звірята на них пухнасті і дуже милі, викликають добру посмішку глядача.

Дипломна робота О. Коваль “Африка” – досить великий гобелен, на якому у жовтогарячих та червоних тонах виконані стилізовані зображення жирафів.

Мерехтливо тепле тло та плямисті силуети самих жирафів, викликають асоціації зі спекотними просторами африканської савани.

На дипломному гобелені “Пасторал”, що зробила І. Данільчук, зображені кізоньки. Стилізовані зображення тварин з довгими вигнутими рогами мають добре впізнаваний, виразний силует.

На гобелені О. Дмитревич “Місто – риба” – символічний образ. Міфологічна чудо – юдо-риба -кіт, що несе на своїй спині будинки, вулиці, ціле місто. Дипломниця намагалась наштовхнути глядача на асоціацію з нашим рідним містом. Одеса на березі моря, яка майже пірнає у його води, як та сама фантастична риба. Рішення образу досить нестандартне, можна навіть говорити, філософське.

Отже, на основі цих приклададів, можливо зробити висновок, що використання анімалістики як теми в процесі навчання основам художнього ткальства на художньо – графічному факультеті Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського, цілком виправдане, та приносить дуже цікаві результати. Можна рекомендувати цю тему для подальшої навчальної роботи як вправу на стилізацію, що надає широкий спектр можливостей для навчання студентів.

Олексій МАЛІК

*старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського», м. Одеса*

АРТРЕЗИДЕНЦІЯ «ЦІНА СВОБОДИ» - НОВАЦІЇ В ТВОРЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ

***Ключові слова:** артрезиденція, творче середовище, виставки, культурно-мистецький простір.*

З 3 по 16 серпня 2023 року на Хмельниччині в Маліївецькому краєзнавчому заповіднику, музеї-садибі Орловських відбулася артрезиденція живопису сучасних українських митців під зичною назвою «Ціна СВОБОДИ».

Зміст

Бартенєва І., Фазлуєв В. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх фахівців мистецького спрямування до формування естетичної культури здобувачів освіти.....	3
Богайчук Л., Гвоздьова О. Образ Тараса Шевченка у творчості сучасних художників.....	7
Бредньова В., Прохорец І. Особливості методики графічної підготовки студентів молодших курсів на сучасному етапі.....	10
Брянський Г. Сенс педагогічно-мистецької творчості майбутнього вчителя образотворчого мистецтва у новітніх освітніх реаліях.....	13
Волинська О. Національна мистецька освіта України: досвід Галичини.....	17
Ворніков В. Формування толерантного менталітету особистості в світлі сучасних принципів навчання: інтегративна єдність мистецтва й педагогіки.....	20
Главенчук О. Метод викладання. Девіз викладача і здобувача освіти: «Будь-яке навчальне завдання виконане здобувачем освіти – потенційна виставкова робота».....	25
Гоманюк В. «Кодима-фест» – творча лабораторія Одеського художнього фахового коледжу ім. М. Б. Грекова (досвід практичної роботи 2016-2019 н. р.).....	32
Ейвас Л. Самобутність професійного мистецтва витинанки дніпровського регіону.....	34
Ейвас Л., Губа А. Народна обрядова символіка у декоративних композиціях сучасних українських митців.....	37
Ковальов О., Мірошниченко Н. Історично-мистецькі основи етнокультурної спадщини Сіверщини.....	41
Котова О., Лі Сяосюань Орнаментальні особливості у методиці створення портретного образу в декоративній скульптурі.....	46
Красюк І. Освітні втрати та шляхи їх подолання в умовах воєнного стану.....	48
Крижевська С Необхідні складові підготовки майбутніх викладачів образотворчого мистецтва.....	52
Литовченко Н., Поступаленко Р. Популяризація українського мистецтва за кордоном під час війни.....	54
Лоза Н., Борисюк З. Анімалістика у художньому ткальстві. Шлях у пошуку художнього образу у навчанні здобувачів вищої освіти художньо-графічного факультет.....	57
Малік О. Артрезиденція «Ціна свободи» – новації в творчому середовищі візуального мистецтва України.....	59
Мунтян С. Значення Петриківського розпису в сучасному мистецтві.....	61
Орос І. Сучасні інтерактивно-розвивальні методи навчання майбутніх художників-педагогів: поєднання друкованої та комп'ютерної графік.....	63

Петренко О., Люта Д. Петриківський розпис у його культурно-історичному й художньо-педагогічному вимірах.....	68
Петренко О., Щербакова Л. Естетично-ментальні параметри побудови індивідуальної роботи зі студентами в межах курсу «Художньо-прикладна графіка».....	72
Петрук Р., Воронюк А. Досвід розпису монументального об'єкта під керівництвом Володимира Прядки.....	77
Петрук Р., Прокопенко Г. До питання розробки монументального об'єкта як навчального завдання.....	79
Ракович В. Синтез традиційних і сучасних підходів під час вивчення матеріалознавства у живописі.....	81
Резніченко Г. Тарас Шевченко в українському образотворчому мистецтві.....	85
Смичковська О., Бредньова В. Удосконалення підходів до навчання онлайн на практичних заняттях з графічних дисциплін.....	88
Спаскова О. Дослідження декоративно-прикладного мистецтва Слобожанщини XVII – XVIII ст. у виданнях з книжкової колекції Бібліотеки Університету Ушинського.....	91
Спаскова О., Ван Сює Питання традицій та інновацій у підготовці магістрантів-художників із КНР.....	94
Спаскова О., Владиченко-Переверзєва М. Вплив народного мистецтва на українську книгу для дітей 60-тих років XX століття.....	97
Тарасенко О., Олійник О. Методика пошуку та вирішення художнього простору в живописній тематичній композиції «Різдво».....	99
Твердохлібова Я. Методична підготовка майбутніх вчителів образотворчого мистецтва.....	102
Харитонова І. Обґрунтування щодо ведення дисциплін «Робота на пленері», «Практика на пленері» елементарного підрівня початкової мистецької освітньо-виховної діяльності КЗПСО «Мистецька школа №15 імені Т. І. Боевої м. Одеси».....	107
Шевчук Т. Візії війни в сучасній українській політичній карикатурі та постері.....	109
Школьнік О. Тема козацтва в образотворчому мистецтві як засіб формування патріотизму і національної ідентичності особистості: історичний аспект.....	117

Наукове видання
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ
Всеукраїнська науково-практична конференція
м. Одеса, 15 травня 2024 року